

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 12070
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Максим Д'ячук, 1977 року народження, громадянин України, освіта вища: у червні 2000 року закінчив Дніпровський державний університет, отримав диплом спеціаліста за спеціальністю лікаря, лікаря - дослідника; у червні 2012 року закінчив Дніпровський університет імені Альфреда Нобеля, отримав диплом магістра за спеціальністю бізнес - адміністрування, і виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена рішенням Вченої ради Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», МОН України, м. Дніпро від «26» лютого 2026 року Протокол № 9, Наказ від «26» лютого 2026 року № 39 у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради - Блінова Ганна Олександрівна, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор юридичних наук, професор;

Рецензент - Пушкіна Олена Вікторівна, завідувача кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор юридичних наук, професор, м. Дніпро;

Офіційні опоненти –

1. **Лебеза Євген Олександрович**, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з актуальних проблем юриспруденції та психології Науково-дослідного інституту Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет», м. Дніпро;

2. **Віхляєв Михайло Юрійович**, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник науково-дослідною частиною юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород;

3. **Задирака Наталія Юріївна**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ.

На засіданні «23» квітня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Максиму Д'ячуку на підставі публічного захисту дисертації «Правове регулювання здійснення процедур у сфері публічних закупівель» за спеціальністю (спеціальностями) 081 «Право».

Дисертацію виконано у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка», МОН України, м. Дніпро.

Науковий керівник – Потіп Микола Миколайович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права НТУ «Дніпровська політехніка».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, українською мовою.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних наукових досліджень, присвячених здійсненню характеристики захист майнових прав та інтересів фізичної особи в умовах воєнного стану.

У результаті дослідження сформульовано низку нових наукових положень, рекомендацій і висновків, зокрема:

уперше: визначено нормативно-правову модель публічних закупівель як системи процедур, що одночасно реалізує антикорупційну функцію та інструменти сталого розвитку, характерні для права ЄС, де розуміння системи публічних закупівель у цифровому середовищі має виходити із визначення ключових результатів правового регулювання, що виступає не лише як інструмент укладення договору, а й забезпечення процедурної легітимності рішень замовника та контролюючих органів; обґрунтування моделі «воєнної закупівельної дискреції» як особливого різновиду адміністративного розсуду у сфері публічних закупівель, який виникає внаслідок делегування Кабінету Міністрів України повноважень визначати спеціальні правила (особливості) закупівель на період воєнного стану та має підлягати підвищеним вимогам правової визначеності, мотивованості й контрольованості, де визначено такі структурні елементи такого розсуду (підстави відступу від конкуренції, межі безпекового нерозкриття інформації, критерії нагальності, стандарти обґрунтування та постаудиту) і встановлено їхній вплив на конкуренцію, прозорість та ефективність витрачання публічних коштів;

удосконалено: процедурні критерії оцінки ефективності закупівель (своєчасність, відкритість даних, пропорційність вимог, контрольованість рішень), які можуть бути використані для вдосконалення національного регулювання та його гармонізації зі стандартами ЄС; наукові підходи до класифікації процедур у сфері закупівель шляхом обґрунтування їх поділу на реєстраційні (включно з авторизацією/акредитацією електронних майданчиків), інформаційні, конкурентно-процедурні, контрольо-наглядові та деліктні, що дозволяє точніше визначати межі дискреції та юридичні наслідки кожної стадії; розуміння авторизаційних процедур як самостійного підвиду адміністративних процедур у сфері публічних закупівель, спрямованого на забезпечення функціональної спроможності електронної системи «Прозорро», а не на безпосередній відбір переможця закупівлі, де запропоновано їх авторську систематизацію за критерієм юридичних наслідків і підстав застосування: первинна авторизація, авторизація попередньо авторизованого майданчика, попередня авторизація, а також «субавторизаційні» процедури (реєстрація зміни оператора та доменного імені) і деавторизація; теоретичне розмежування категорій «державний контроль» і «громадський нагляд» у закупівлях, запропоновано використовувати термін «громадський нагляд» для позначення не владних, а інформаційно-аналітичних і ініціативних форм впливу громадськості на дотримання законності;

набуло подальшої розробки: положення про подвійний характер договору про закупівлю: приватноправова форма поєднується з публічно-правовим змістом, а за використання бюджетних коштів договір набуває ознак адміністративного договору, що потребує спеціальних гарантій прозорості та підзвітності; - доцільність інтеграції в українське закупівельне регулювання підходу «вартість життєвого циклу» як процедурного критерію, який має застосовуватися не лише на етапі оцінювання пропозицій, а й на стадії планування та формування технічних специфікацій, що наближує практику до вимог Директив ЄС 2014/23/ЄС, 2014/24/ЄС, 2014/25/ЄС та 2014/55/ЄС, що базується на розвитку положення щодо оптимізації електронних закупівель через запровадження категорійного підходу (товари/роботи/послуги) із відмінними стратегіями постачання та індикаторами ефективності; обґрунтування втручального характеру перевірки закупівель як інспекційної адміністративної процедури *post factum*, визначено її ключові процесуальні документи (акт перевірки, матеріали для притягнення до відповідальності) та ризику низької ефективності через порушення строків і неналежну якість доказової бази.

Здобувач має 5 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статей у наукових фахових виданнях України, 3 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій, що засвідчують апробацію результатів дисертації :

1. Борисенко, А., Д'ячук М. (2023). Адміністративні процедури у сфері публічних закупівель. *Law. State. Technology*, 2, 30–35, doi: 10.32782/LST/2023-2-5

2. Д'ячук М. Ю. Адміністративно-правове регулювання публічних закупівель в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. №5. С.635-637. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-5/158>

3. Д'ячук М.Ю. Правове регулювання процедур авторизації суб'єктів публічних закупівель. *Право та державне управління*. 2025. №2. С. 273-279. DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.3.35>

4. Д'ячук М.Ю. Нормативно-правові засади здійснення процедур у сфері публічних закупівель. *Legal education and science in the context of European integration : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (5 жовтня 2022 р.) / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Ю. О. Легези; НТУ «Дніпровська політехніка»*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. С.21-23

5. Д'ячук М. Правова природа та особливості електронної системи PROZORRO як інструмента забезпечення прозорості та конкуренції у публічних закупівлях. «Молодь: наука та інновації» 2025: матеріали XIII Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 12–14 листопада 2025 року (у 3-х томах) / Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», 2025. Том 3. С. 132-135

У дискусії взяли участь (голова, рецензент, офіційні опоненти).

Голова ради:

1. Блінова Ганна Олександрівна, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор юридичних наук, професор. Зауважень немає.

Рецензент:

2. Пушкіна Олена Вікторівна, завідувача кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор юридичних наук, професор, м. Дніпро, яка зазначила на таких дискусійних моментах, які потребують уточнення:

Однак, як і при дослідженні будь-якої складної і нової теоретичної проблеми, у дисертації міститься ряд спірних, неузгоджених і не зовсім обґрунтованих положень, які можуть стати підґрунтям наукової дискусії і напрямами подальшої розробки даної проблеми. Зокрема:

1. У підрозділі 2.1 досить ґрунтовно описано окремі види процедур публічних закупівель, однак їх зіставлення між собою не завжди подано в достатньо концентрованої і систематизованій формі. Наприклад, для посилення наукової новизни було б корисно окремо показати, які саме ознаки є спільними для всіх конкурентних процедур, а які – специфічними для кожної з них з точки зору адміністративно-процедурної природи;

2. Автор слушно акцентує на тому, що наказ Мінекономіки, докiлля та сiльського господарства України є iндивiдуальним адмiнiстративним актом, який може бути предметом судового оскарження. Водночас практичний аспект захисту прав операторiв електронних майданчикiв у спорах, пов'язаних з авторизацiєю чи деавторизацiєю, розкрито дещо стисло;

3. У підрозділі 2.2 детально розкрито зміст і етапність процедур авторизації, однак їх місце у загальній системі адміністративних процедур у сфері публічних закупівель могло б бути окреслене більш виразно. Зокрема, доцільним було б ширше показати, яким саме чином авторизаційні, субавторизаційні та деавторизаційні процедури впливають на ефективність усієї закупівельної системи, рівень конкуренції між майданчиками, доступ учасників до ринку закупівельних послуг та якість функціонування електронної інфраструктури публічних закупівель. Таке узагальнення надало б дослідженню більшої системності.

У цілому ж вказані зауваження не знижують наукової та практичної цінності отриманих результатів, а також не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дисертаційного дослідження.

Д'ячук М. Ю. відповідь:

Щодо першого зауваження про те, що у підрозділі 2.1 окремі види процедур публічних закупівель описано достатньо ґрунтовно, однак їх зіставлення між собою не завжди подано в достатньо концентрованої і систематизованій формі, хочу пояснити таке.

У відповідному підрозділі основний акцент було зроблено на розкритті юридичної природи та процедурної побудови окремих видів публічних закупівель, що дало можливість послідовно показати особливості кожної з них через аналіз стадійності, кола учасників, порядку ухвалення рішень, способів реалізації принципів відкритості, конкурентності та оскаржуваності.

Щодо другого зауваження про те, що практичний аспект захисту прав операторів електронних майданчиків у спорах, пов'язаних з авторизацією чи

деавторизацією, у роботі розкрито дещо стисло, зазначу таке.

У дослідженні справді було зосереджено увагу насамперед на характеристиці наказу Мінекономіки, довкілля та сільського господарства України як індивідуального адміністративного акта, що породжує конкретні юридичні наслідки для відповідного оператора електронного майданчика і, відповідно, може бути предметом судового оскарження.

Щодо третього зауваження про те, що у підрозділі 2.2 детально розкрито зміст і етапність процедур авторизації, однак їх місце у загальній системі адміністративних процедур у сфері публічних закупівель могло б бути окреслене більш виразно, хочу пояснити наступне.

У роботі авторизаційні, субавторизаційні та деавторизаційні процедури розглядалися передусім як спеціальні адміністративні процедури, спрямовані на допуск, підтвердження відповідності або припинення права окремих суб'єктів на функціонування у складі електронної інфраструктури публічних закупівель. Саме тому основна увага була приділена їх внутрішній процедурній побудові, компетенції уповноваженого органу, змісту відповідних рішень та юридичним наслідкам для операторів електронних майданчиків.

Так само деавторизаційні механізми мають значення не лише як санкційний або контрольний інструмент, а і як елемент забезпечення стабільності та якості електронної інфраструктури публічних закупівель. Вони покликані не лише усунути з системи суб'єктів, які не відповідають установленим вимогам, а й підтримати довіру до функціонування всієї цифрової платформи, що є необхідною умовою реалізації принципів прозорості, доступності та добросовісної конкуренції. Саме тому більш виразне розкриття взаємозв'язку між цими спеціальними процедурами та загальною ефективністю системи публічних закупівель дійсно надало б дослідженню більшої завершеності та системності.

Опоненти:

3. Легеза Євген Олександрович, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з актуальних проблем юриспруденції та психології Науково-дослідного інституту Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет», м. Дніпро;

Високо оцінюючи загальний науково-теоретичний рівень дисертаційної роботи М.Ю. Д'ячука, її актуальність, самостійність та практичну значущість, слід водночас зазначити, що, як і будь-яке комплексне дослідження складної наукової проблематики, дана праця містить окремі положення, які мають дискусійний характер або потребують додаткової аргументації. Це зумовлює можливість висловлення певних зауважень, що можуть слугувати підґрунтям для подальшої наукової дискусії, зокрема:

1. Слід відзначити позитивне звернення автора до практики Верховного Суду та Великої Палати Верховного Суду у питаннях розмежування юрисдикції спорів, пов'язаних із публічними закупівлями. Водночас наведений аналіз, хоча

і є змістовним, не завжди має достатньо системний характер. У роботі було б доцільно ширше показати сталість або, навпаки, суперечливість відповідних підходів судової практики, а також окремо узагальнити їх значення для розуміння процедур публічних закупівель саме як адміністративних, що дозволило б зробити авторські висновки ще більш переконливими;

2. У підрозділі 2.1 автор активно використовує категорії «процедура», «стадія», «етап», «адміністративна справа», що в цілому є виправданим з погляду предмета дослідження, проте ці поняття вживаються без достатнього термінологічного розмежування, а інколи – майже як взаємозамінні. Більш чітке визначення співвідношення зазначених категорій надало б дослідженню більшої логічної послідовності й методологічної завершеності;

3. Автор обґрунтовано акцентує увагу на тому, що саме кваліфікаційні стадії закупівельних процедур є найбільш ризикованими з погляду можливих дискримінаційних практик і зловживань з боку замовника. Водночас деякі положення щодо дискреційного характеру повноважень замовника сформульовані досить широко і могли б бути підсилені більшою кількістю прикладів із практики органу оскарження або судової практики. Зазначене є особливо важливим з огляду на те, що у сфері публічних закупівель дискреція замовника поєднується з високим рівнем формалізованого регулювання, а тому межі такої дискреції потребують більш тонкого аналізу;

4. Зважаючи на сучасний стан розвитку законодавства у сфері публічних закупівель та істотний вплив спеціального правового режиму воєнного стану на закупівельні процедури, доречним було б більш повно врахувати ці особливості саме в межах окремого підрозділу. Автор справедливо вказує на актуальність врахування таких умов, однак у тексті підрозділу ця проблематика не отримала достатньо розгорнутого висвітлення. Унаслідок цього дослідження виглядає дещо більш зорієнтованим на загальну модель процедур, ніж на її сучасні трансформації під впливом надзвичайних правових режимів.

Висловлені зауваження засвідчують складність, багатовимірність і дискусійність порушеної в дисертації проблематики та мають переважно рекомендаційний характер, у зв'язку з чим не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи М.Ю. Д'ячука. Самостійно здійснений автором науковий пошук, спрямований на вирішення важливих теоретичних і прикладних питань у сфері правового регулювання процедур публічних закупівель, безперечно заслуговує на схвальну оцінку та підтримку.

Д'ячук М.Ю. відповідь:

Щодо першого зауваження про те, що звернення автора до практики Верховного Суду та Великої Палати Верховного Суду у питаннях розмежування юрисдикції спорів, пов'язаних із публічними закупівлями, є безумовно позитивним, однак наведений аналіз не завжди має достатньо системний характер, хочу пояснити таке.

У роботі використання судової практики було спрямоване насамперед на підтвердження того, що питання правової природи процедур публічних закупівель не є суто теоретичним, а безпосередньо впливає на визначення належної юрисдикції спорів, способів судового захисту та розуміння меж

владно-управлінського елементу у відповідних правовідносинах. Саме тому автор звертався до рішень Верховного Суду та Великої Палати Верховного Суду як до важливого джерела аргументації щодо того, що у сфері публічних закупівель поєднуються процедурні, організаційні та договірні компоненти, які можуть по-різному впливати на характер конкретного спору.

Щодо другого зауваження про те, що у підрозділі 2.1 категорії «процедура», «стадія», «етап», «адміністративна справа» використовуються без достатнього термінологічного розмежування, зазначу таке.

У роботі вживання цих понять було зумовлене прагненням описати внутрішню структуру та динаміку публічних закупівель як складного адміністративно-процедурного явища. При цьому автор виходив із того, що зазначені категорії є змістовно взаємопов'язаними, оскільки всі вони стосуються різних аспектів організації та руху процедурної діяльності. Саме тому в окремих фрагментах акцент було зроблено не стільки на їх формальному дефінітивному розмежуванні, скільки на функціональному використанні для розкриття логіки закупівельного процесу.

Водночас погоджуюся, що для забезпечення більшої логічної послідовності та методологічної завершеності дослідження це співвідношення доцільно було б визначити більш чітко. Зокрема, поняття «процедура» доцільно використовувати як родову категорію, що охоплює цілісний юридично врегульований порядок розгляду та вирішення певного питання; «стадію» – як відносно самостійну структурну частину процедури, яка має власну мету, завдання та юридичне значення; «етап» – як більш дробовий елемент усередині відповідної стадії; а «адміністративну справу» – як індивідуально-конкретний предмет розгляду, щодо якого здійснюється адміністративно-процедурна діяльність. Таке розмежування справді дозволило б уникнути враження взаємозамінності зазначених категорій і зробити понятійний каркас дослідження більш чітким.

Щодо третього зауваження про те, що положення стосовно дискреційного характеру повноважень замовника сформульовані досить широко і могли б бути підсилені більшою кількістю прикладів із практики органу оскарження або судової практики, хочу пояснити наступне.

У роботі справді акцентовано увагу на тому, що кваліфікаційні стадії закупівельних процедур є найбільш чутливими до ризиків дискримінаційного підходу, нерівного ставлення до учасників або використання формально нейтральних вимог як інструменту обмеження конкуренції. Саме на цих стадіях замовник оцінює відповідність учасників встановленим критеріям, аналізує подані документи, вирішує питання допуску чи відхилення пропозицій, а отже саме тут найбільшою мірою виявляється проблема меж дискреції. Авторська теза полягала в тому, що навіть у високо формалізованому середовищі публічних закупівель замовник не позбавлений простору для оцінювання, однак така оцінка не може мати довільного характеру та повинна бути підпорядкована принципам законності, рівності учасників, недискримінації, пропорційності й належного мотивування.

Щодо четвертого зауваження про те, що в умовах істотного впливу спеціального правового режиму воєнного стану на закупівельні процедури доречним було б більш повно врахувати ці особливості в межах окремого підрозділу, зазначу таке.

У роботі автор справді виходив переважно із загальної моделі адміністративних процедур у сфері публічних закупівель, оскільки саме така модель дозволяє виявити їх базові структурні, функціональні та юридичні ознаки. Такий підхід був обраний свідомо, адже без з'ясування загальної природи закупівельних процедур складно належним чином оцінити ті трансформації, яких вони зазнають під впливом спеціальних правових режимів, зокрема воєнного стану. Саме тому питання особливостей правового регулювання закупівель в умовах воєнного стану в роботі було окреслено як актуальний контекст, але не винесено в окремий самостійний аналітичний блок.

4. Віхляєв Михайло Юрійович, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник науково-дослідною частиною юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород.

Визнаючи загалом високий науково-теоретичний рівень роботи М.Ю. Д'ячука, її важливе практичне значення, слід зазначити, що як і будь-яке дослідження складної наукової проблеми дана дисертація містить і спірні, не зовсім обґрунтовані положення, які є підставою для висловлення певних зауважень, підґрунтям наукової дискусії, зокрема:

1. Безумовно позитивним є звернення автора до практики здійснення фінансового контролю та окремих статистичних показників у сфері публічних закупівель. Проте використані приклади, хоча і підсилюють прикладний характер дослідження, не завжди супроводжуються достатнім аналітичним узагальненням. У деяких випадках доречним було б ширше показати причинно-наслідковий зв'язок між виявленими порушеннями, недоліками нормативного регулювання та запропонованими автором напрямками удосконалення адміністративних процедур;

2. Робота демонструє належний рівень джерельної бази, однак у низці фрагментів значна кількість посилань на нормативно-правові акти, дати їх прийняття, технічні характеристики окремих процедур або деталі функціонування системи ProZorro дещо ускладнює сприйняття основної авторської думки. За рахунок певного ущільнення фактичного матеріалу та посилення логічних переходів між окремими положеннями виклад став би більш цілісним і концептуально виразним;

3. Однією з центральних ідей підрозділу 2.1 є обґрунтування того, що процедури публічних закупівель за своєю природою належать до системи адміністративних процедур. Такий підхід є науково цікавим і методологічно продуктивним, однак потребує ще ширшого теоретичного обґрунтування. Зокрема, у роботі доцільно було б глибше розкрити, яким чином адміністративно-процедурний елемент співвідноситься з господарсько-правовою та договірною природою закупівельних відносин;

4. На с.99-100 аргументовано підкреслюється, що процедури публічних

закупівель завершуються ухваленням відповідних рішень, які можуть бути оскаржені, а отже мають ознаки адміністративного акта. Разом із тим у роботі не завжди достатньо чітко розмежовано, які саме рішення замовника слід розглядати як адміністративні акти у власному розумінні, а які є лише процесуальними діями або проміжними рішеннями в межах закупівельної процедури. Більш детальне теоретичне опрацювання цього питання посилює аргументацію автора і сприяло б більшій визначеності запропонованої концепції.

Висловлені зауваження відображають складність і багатогранність досліджуваної проблематики, мають переважно дискусійний характер і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи М.Ю. Д'ячука. Проведений автором самостійний науковий пошук, спрямований на розв'язання важливих теоретичних і практичних питань у сфері правового регулювання процедур публічних закупівель, безумовно заслуговує на підтримку.

М.Ю. Д'ячук відповідь:

Щодо першого зауваження про те, що використані у роботі приклади практики здійснення фінансового контролю та окремі статистичні показники у сфері публічних закупівель не завжди супроводжуються достатнім аналітичним узагальненням, хочу пояснити таке.

Метою звернення до практики фінансового контролю, матеріалів моніторингу закупівель, а також до окремих статистичних показників було не лише проілюструвати прикладний характер дослідження, а й показати реальний стан функціонування адміністративних процедур у сфері публічних закупівель. Наведені у роботі приклади порушень і проблемних аспектів правозастосування справді покликані продемонструвати, що недоліки у сфері закупівель мають не випадковий, а системний характер та значною мірою обумовлені як особливостями нормативного регулювання, так і наявними прогалинами у процедурній організації діяльності замовників, контролюючих органів та учасників закупівельного процесу.

Щодо другого зауваження про те, що значна кількість посилань на нормативно-правові акти, дати їх прийняття, технічні характеристики окремих процедур або деталі функціонування системи ProZorro у низці фрагментів ускладнює сприйняття основної авторської думки, зазначу таке.

При підготовці роботи автор виходив із того, що дослідження проблематики публічних закупівель неможливе без належної опори на чинну нормативну основу, спеціальну термінологію та процедурно-технічні особливості функціонування електронної системи закупівель.

Щодо третього зауваження, відповідно до якого обґрунтування належності процедур публічних закупівель до системи адміністративних процедур є науково цікавим, але потребує ширшого теоретичного обґрунтування, хочу пояснити наступне.

У підрозділі 2.1 автор виходив із того, що процедура публічної закупівлі, незважаючи на її очевидний зв'язок із подальшим укладенням договору та господарським обігом, за своєю внутрішньою логікою значною мірою побудована саме як адміністративно-процедурна форма реалізації публічної

функції. Йдеться про те, що закупівля здійснюється не як вільне приватне волевиявлення сторін, а в межах юридично регламентованої процедури, яка визначає порядок ініціювання закупівлі, вимоги до учасників, послідовність прийняття рішень, правила їх оприлюднення, підстави оскарження та механізми контролю.

Щодо четвертого зауваження стосовно того, що у роботі не завжди достатньо чітко розмежовано, які саме рішення замовника слід розглядати як адміністративні акти у власному розумінні, а які є лише процесуальними діями або проміжними рішеннями в межах закупівельної процедури, поясню таке.

У роботі вихідним був підхід, згідно з яким далеко не кожна дія замовника у межах закупівельної процедури має однакове юридичне значення. Дійсно, процедури публічних закупівель завершуються ухваленням рішень, що породжують юридичні наслідки для учасників, можуть впливати на обсяг їхніх прав та обов'язків і, відповідно, можуть бути предметом оскарження. Саме такі рішення найбільшою мірою виявляють ознаки адміністративного акта, оскільки мають індивідуальний характер, приймаються уповноваженим суб'єктом у межах регламентованої процедури та спрямовані на зовнішній юридичний ефект.

5. Задирака Наталія Юріївна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права та процесу Навчально-наукового інституту права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ.

У цілому, позитивно оцінюючи дисертаційну роботу М.Ю. Д'ячука, необхідно звернути увагу і на її окремі недоліки.

1. У підрозділах 1.1–1.2 автором зібрано значний нормативний, доктринальний і фактичний матеріал, що безумовно свідчить про ґрунтовне опрацювання теми. Водночас у низці фрагментів дослідження переважає описовий стиль викладення над аналітичним. Зокрема, окремі положення щодо історії становлення законодавства про публічні закупівлі, характеристик електронної системи закупівель та зарубіжного досвіду подані переважно у формі послідовного відтворення нормативних приписів і наукових позицій;

2. Позитивно оцінюючи спробу автора окреслити зміст категорій «публічні закупівлі», «адміністративні процедури у сфері публічних закупівель», «договір про публічні закупівлі», слід зауважити, що не в усіх випадках простежується достатньо чітке розмежування цих понять. Подекуди процедурний, інституційний та договірний аспекти функціонування сфери публічних закупівель викладаються як взаємопов'язані, але не завжди достатньо відмежовані один від одного. Унаслідок цього понятійний апарат дослідження місцями потребує більшої структурованості та термінологічної точності.

3. Науковий інтерес становить авторська позиція щодо характеристики договору про публічні закупівлі як адміністративного договору. Разом із тим такий підхід у роботі потребував би ширшого обґрунтування, зокрема крізь призму співвідношення норм адміністративного, цивільного та господарського права. Оскільки в сучасній юридичній науці це питання залишається дискусійним, доцільним було б більш детально показати, за якими саме

критеріями автор відмежовує адміністративний договір від господарсько-правового чи цивільно-правового договору у сфері закупівель;

4. Підрозділ, присвячений міжнародному та зарубіжному досвіду, містить цінний матеріал щодо підходів ЄС до електронних закупівель, критеріїв оцінки тендерних пропозицій, концепції вартості життєвого циклу та судового контролю. Водночас наведений досвід подекуди має фрагментарний характер і не завжди узагальнюється у вигляді чітких моделей, придатних для імплементації в українське законодавство. Робота лише виграла б, якби автор окремо виокремив, які саме елементи зарубіжного досвіду можуть бути безпосередньо запозичені в Україні, а які потребують адаптації з урахуванням національних особливостей.

М.Ю. Д'ячук відповідь:

Щодо першого зауваження про те, що у підрозділах 1.1–1.2 зібрано значний нормативний, доктринальний і фактичний матеріал, однак у низці фрагментів дослідження переважає описовий стиль викладення над аналітичним, хочу пояснити таке.

У зазначених підрозділах автор свідомо приділив значну увагу систематизації нормативної бази, наукових підходів та фактичних даних, оскільки саме ці елементи формують вихідну основу для подальшого концептуального аналізу проблематики адміністративних процедур у сфері публічних закупівель. Зокрема, звернення до історії становлення законодавства про публічні закупівлі, характеристик електронної системи закупівель та зарубіжного досвіду мало на меті не лише подати довідковий матеріал, а й показати еволюцію правового регулювання, логіку інституційного розвитку цієї сфери та передумови формування сучасної моделі закупівельних процедур.

Щодо другого зауваження про те, що при окресленні змісту категорій «публічні закупівлі», «адміністративні процедури у сфері публічних закупівель», «договір про публічні закупівлі» не в усіх випадках простежується достатньо чітко розмежування цих понять, зазначу таке.

У роботі автор виходив із того, що зазначені категорії справді перебувають у тісному функціональному взаємозв'язку, оскільки відображають різні сторони єдиного складного правового явища. Поняття «публічні закупівлі» використовується як найбільш широке, таке, що охоплює всю систему правових, організаційних і функціональних елементів, пов'язаних із забезпеченням публічних потреб через спеціально врегульований механізм придбання товарів, робіт і послуг. У свою чергу, адміністративні процедури у сфері публічних закупівель становлять процедурно-правовий вимір цієї системи, тобто врегульований порядок ухвалення, реалізації, перегляду та контролю рішень у межах закупівельного процесу. Натомість договір про

публічні закупівлі відображає завершальний або результативний юридичний елемент відповідних правовідносин, у якому набувають конкретного оформлення наслідки проведеної процедури.

Щодо третього зауваження стосовно того, що характеристика договору про публічні закупівлі як адміністративного договору потребує ширшого обґрунтування крізь призму співвідношення норм адміністративного, цивільного та господарського права, хоча пояснити наступне.

Авторська позиція ґрунтується на тому, що договір про публічні закупівлі виникає не як результат абсолютно вільного приватного волевиявлення сторін, а як завершення спеціальної юридично регламентованої процедури, у межах якої замовник діє не лише як учасник майнового обігу, а передусім як носій публічної функції, зобов'язаний діяти в межах законодавчо визначеної компетенції, процедурних обмежень та принципів публічності, добросовісної конкуренції, недискримінації та прозорості.

Щодо четвертого зауваження про те, що підрозділ, присвячений міжнародному та зарубіжному досвіду, містить цінний матеріал, однак цей досвід подекуди має фрагментарний характер і не завжди узагальнюється у вигляді чітких моделей, придатних для імплементації в українське законодавство, зазначу таке.

Метою відповідного підрозділу було показати основні підходи, що склалися у праві Європейського Союзу та окремих зарубіжних правопорядках щодо електронних закупівель, критеріїв оцінки тендерних пропозицій, застосування концепції вартості життєвого циклу, а також ролі судового контролю у цій сфері. Автор прагнув не механічно перелічити окремі зарубіжні моделі, а показати багатовимірність підходів до правового регулювання закупівель та окреслити ті напрями, які можуть бути корисними для української правової системи в умовах її подальшого розвитку та євроінтеграційної адаптації.

Результати відкритого
голосування:

«За» 17/276 членів ради,
«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Д'ячуку Максиму Юрійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова разової
спеціалізованої
вченої ради

Г.О. Блінова